

SZÉCHENYI 2020

KUTATÓINTÉZET ÉS ELEMZŐ KÖZPONT

AJKA MUNKAERŐPIACI ELEMZÉS ÉS A PILOT PROJEKT FEJLESZTÉSI EREDMÉNYEI

2022. 02. 28.

A PÉNZÜGYMINISZTERIUM SZÁMÁRA SZAKMAI, MÓDSZERTANI
ELEMZÉSEK KÉSZÍTÉSE FELADAT ELLÁTÁSÁRA

„GINOP-5.3.5-18 „Munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség fejlesztését célzó tematikus
projektek megvalósításának támogatása” című projekt tanulmánya

Készítette:

HÉTFA Elemző Központ Kft.

A vizsgálatban közreműködött:

Ajka-Devecser és Térsége Ipartestület

melostock.hu Magyarország Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Tartalom

BEVEZETÉS	2
FÖLDRAJZI ELHELYEZKEDÉS	2
<i>Településhálózati összefüggések.....</i>	2
A TELEPÜLÉS TÁRSADALMÁNAK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI	4
<i>Demográfia</i>	4
<i>Képzettség.....</i>	7
A TELEPÜLÉS GAZDASÁGÁNAK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI	9
<i>A település gazdasági súlya, szerepköre</i>	11
<i>A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői</i>	12
MUNKAERŐHELYZET	14
<i>A lakosság foglalkoztatási jellemzői</i>	14
FOGLALKOZTATÁSI KÖRKÉP	16
<i>A vállalkozások jellegzetességei.....</i>	16
MELOSTOCK ADATBÁZIS ÖSSZEFÜGGÉSEI	18
HIRDETÉSFIGYELŐ LISTA.....	18
HIRDETŐI LISTA.....	19
<i>Nemek szerinti arány alakulása</i>	19
<i>Korcsoport.....</i>	19
<i>Iskolai végzettség.....</i>	21
<i>Keresett pozíciók</i>	21
<i>Tapasztalat.....</i>	22
<i>Nettó fizetési igény.....</i>	23
MUNKAADÓK ÁLTAL ADOTT AJÁNLATOK.....	25
A KÍSÉRLETI (PILOT) PROJEKT CÉLJÁNAK ÉS ELÉRT EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA	26
MELLÉKLET	31
FELHASZNÁLT IRODALOM	32

Bevezetés

Ajkát szocialista iparvárosaként tartják számon, mivel iparosodásának harmadik, döntő jelentőségű szakasza, valamint a település formális és funkcionális urbanizációja ehhez az időszakhoz köthető. Magyarországon a szocialista iparvárosok különböző fejlődési utat jártak be a rendszerváltozás után. Az olyan, később iparosodott és versenyképes struktúrákat felmutatni képes települések, mint Paks, Százhalombatta vagy Tiszaújváros viszonylag sikeresen integrálódtak az átalakuló térszerkezetbe. Ezzel szemben a bányászatnak és a hagyományos nehéziparnak otthont adó települések (Komló, Várpalota, Bányaterenyé, Borsodnád) kifejezetten a vesztes pozíciójába kerültek, „rozsdavárosokká” váltak.

Ajkát nem csak a „szocialista” bélyeg terheli, de folyamatosan fogyó népessége miatt „zsugorodó” városnak is hívjuk. Magyarországon számos ilyen várossal találkozhatunk, ahol a rendszerváltás után bekövetkezett változások, mint a dezindusztrializáció, negatív hatást gyakoroltak a városok gazdasági, és társadalmi helyzetére. Ajka jellemzően egyoldalú, összetett ipari struktúrával rendelkezett, amely a rendszerváltás után megszűnő felvevő piacra épült, melynek következtében számos bánya, gyáregység került bezárásra.

Ajka azonban ipari kis- és középvárosaink közül nemcsak földrajzi értelemben a „legnyugatibb”, hanem része annak a Közép-dunántúli régióknak, amely hazánkban a reindusztrializáció legfontosabb nagytérségévé vált. Így tágabb környezetében jelen van az a gazdasági dinamizmus, amely reményt nyújt arra, hogy a funkciójukat veszített területek újra szerepkört találjanak.

FÖLDRAJZI ELHELYEZKEDÉS

Ajka városa Veszprém megyében, a Bakony-hegyvidék közelében található, 27.593¹ fős járásközpont. Az ajkai járásba 10 település tartozik, ezek össznépessége 37.469 fő, ezzel a harmadik legnépesebb Veszprém megyében, a veszprémi (81.260 fő) és a pápai járás (56.429 fő) után. Ajka területe 95 km², ezzel járásának legnagyobb kiterjedésű települése. Az országos léptékben legdinamikusabban fejlődő Közép-Dunántúli régióba tartozik.

TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK

Ajka közlekedésföldrajzi helyzete előnyös. A jelentős forgalmat lebonyolító és napjainkra európai szinten is fontos tranzitútvonalnak számító 8-as főúttól délre helyezkedik el. A főút kelet felé Veszprémmel és Székesfehérvárral, nyugat felé Devecserrel és Szentgotthárdal köti össze. A

¹ Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) Területi statisztikák: Állandó népesség, 2019

megyeszékhelytől, Veszprémtől való távolsága 37 km (a leggyorsabb útvonalon), a Balaton központjának számító Balatonfüredtől pedig 40 km-re található. Közúti közlekedést tekintve Budapesttel elsősorban a 8-as főút és az M7-es autópálya köti össze, ennek legközelebbi csomópontja 67 km-re esik Ajkától. A város kiemelt térségközponti szereppel bír.

Ajka város nagyjából középúton helyezkedik el a Tata-Tatabánya-Székesfehérvár-Dunaújváros-Kecskemét-Szolnok-Eger-Salgótarján ívben felrajzolható belső ipari-logisztikai városi gyűrűn, továbbá a Budapesttől légvonalban 120-180 kilométerre húzódó külső városgyűrű között².

A város vasúti kapcsolatának gerince a Budapest-Székesfehérvár-Szombathely villamosított vasútvonal, amely a transzeurópai közlekedési hálózatban „Mediterrán” fantáziánévre hallgat. Ajka központi szerepét a térségben erősíti, hogy csomópontként funkcionál az autóbusz-közlekedésben, hiszen az Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központ (2012 óta közös irányítás alatt Győr-Moson-Sopron, Vas, Veszprém és Zala megyével) több mint 150 járata áll meg Ajkán.

Ajka városa feltehetően a 11-13. században jött létre, több falu összeolvadásából. Első írásos említése 1278-ra tehető, ekkora már temploma is volt. A következő említésre érdemes esemény a 19. században történt, ekkor kerültek felfedezésre a város szénkészletei és a század vége felé kezdődött el a kitermelése. Ezzel párhuzamosan került megalapításra az üvegyár is, amely 2020-as bezárásáig a város egyik legnagyobb foglalkoztatója volt. A II. világháború előtt nagy mennyiségű bauxitot találtak, így timföldgyár és alumíniumkohó is épült Ajkán. A világháborút követően, a '60-as években vált egyértelműen iparvárossá, hiszen számos üzem működött már a területén. Járasközponttá 1971-ben vált. A rendszerváltás következtében nehéz helyzetbe került az iparváros, az önkormányzatok igyekeztek sikeresen megvalósítani a gazdasági szerkezetváltást, melynek eredménye az ipari parkok megépítése, amelyben befektetők és új vállalatok is látták a jövőt. Fontos és szomorú esemény a 2010-es vörösiszap-katasztrófa és a timföld gyár bezárása. A Covid-19 járvány alatt fontos szerepet játszott a védekezésben ajkai Magyar Imre Kórház, hiszen járványkórházként is üzemelt.

A város „szoft” kapcsolatrendszerének meghatározó nemzetközi elemei az évtizedes múltra visszatekintő testvérvárosi viszonyok. Az öt különböző országban található testvértelepülésekkel eltérő célú és eredményű együttműködések létrehozása volt a cél:

- **Weiz (Ausztria):** Az ipartörténet kezelésével összefüggő tapasztalatcsere
- **Unna (Németország):** Kulturális, oktatási, diákcsere programok, közös pályázatok önszerveződő közösségek között, gazdasági kérdésekben való tapasztalatcsere a Ruhr-vidéki településsel.

² NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (2014)

- **Székelykeresztúr (Románia):** A székely várossal évente több alkalommal személyes találkozások és hetente-havonta információcsere a kultúra területén.
- **Rovaniemi maalaiskunta (Finnország):** Ipari-, gazdasági és termékfejlesztéssel összefüggő tapasztalatcsere.
- **Donghai (Kína):** gazdasági kapcsolatok kialakítása a két város között

Ajka nem küzd települési funkcióhiánnyal, továbbá térségi, és több esetben nemzetközi jelentőségű szereplőkkel rendelkezik az autóipar, a kiskereskedelem, az üvegáru-gyártás, az energiaipar, a logisztika és közlekedés területén. Önálló szükségletein túlmutatóan, várostérségi igényeket is képes kielégíteni az oktatás és nevelés, az egészségügyi ellátás, a közművelődés, az ivóvízellátás és szennyíz-tisztítás, kommunális hulladék-elhelyezés és ártalmatlanítás, valamint közigazgatás területein egyaránt.

A TELEPÜLÉS TÁRSADALMÁNAK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

DEMOGRÁFIA

Ajka állandó népességszáma a népszámlálás alkalmával 29.431 fő volt, azóta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, jelenleg 27.593³ fő Ajka állandó népessége. Hasonló tendenciát láthatunk a megyeszékhely, Veszprém esetében, amelynek állandó népessége 55.247 fő. A megyét tekintve 3. legnépesebb település Ajka. A lakónépesség esetében is megfigyelhető a csökkenő tendencia, mivel 2000-ben 32.210 fő, 2013-ban 28.775 fő, és 2019-ben 27.664 fő volt a lakónépesség.

Az országos tendenciához hasonlóan Ajka korfája is elöregedő struktúrát mutat. A KSH 2019-es adatai szerint Ajka lakónépességéből a 0-14 évesek száma az év végén 3.414 fő volt, a 15-64 évesek száma az év végén 17.895 fő, és a 65 éves és idősebbek száma 6.284 fő volt. A korcsoportos bontásban 0-14 évesek aránya a lakónépességből mindössze 12% Ajkán, ezzel szemben a 65 és idősebb korosztály arány a 23%-ot is eléri. A járás többi településén is hasonló arányszámokat láthatunk.

	Lakónépességből a 0-14 évesek aránya az év végén (%)	Lakónépességből a 15-64 évesek aránya az év végén (%)	Lakónépességből a 65 éves és idősebbek aránya az év végén (%)
Ajka	12%	65%	23%
Csehbánya	15%	67%	17%

³ KSH Területi statisztikák: Állandó népesség, 2019

Farkasgyepű	6%	64%	31%
Halimba	18%	68%	13%
Kislőd	15%	67%	18%
Magyarpolány	15%	64%	20%
Nyirád	15%	66%	20%
Öcs	9%	68%	23%
Szőc	17%	50%	33%
Úrkút	13%	67%	20%
Városlőd	14%	66%	20%

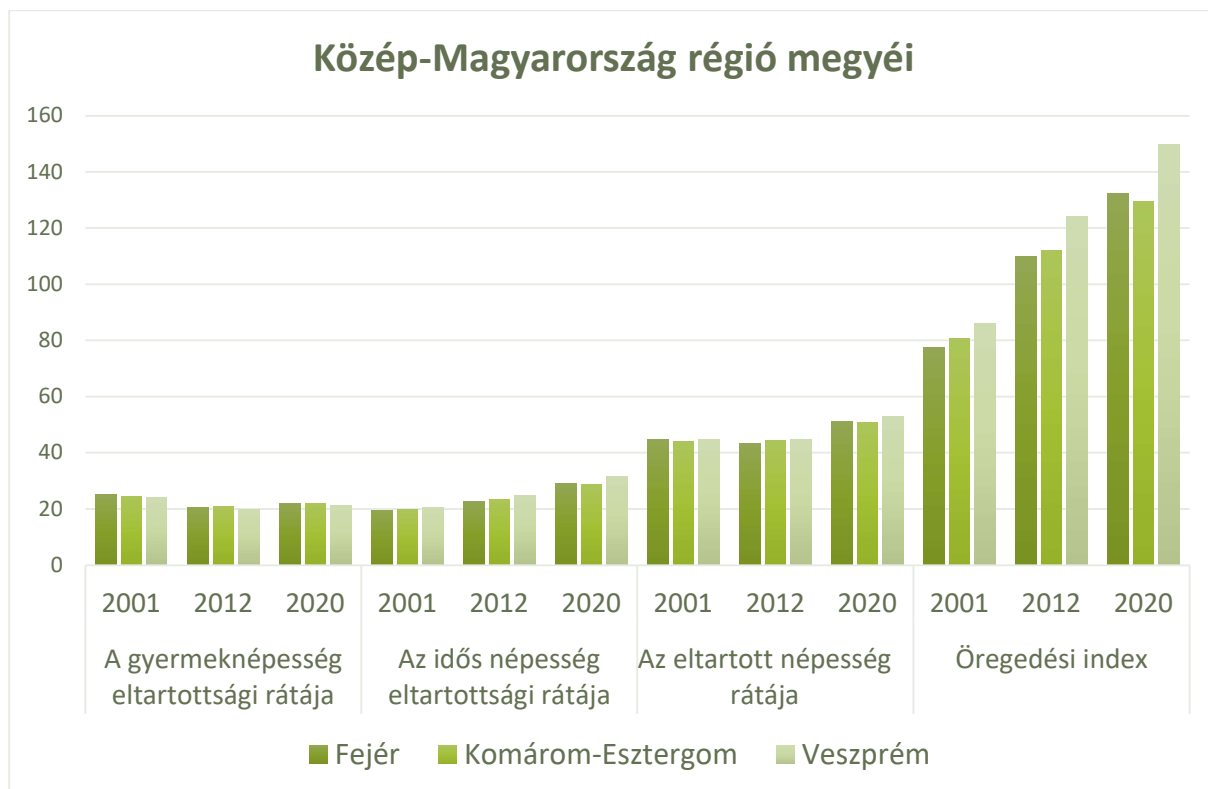
1. táblázat: Korcsoportok aránya a lakónépességből az Ajkai járás településein

A gyermeknépesség eltartottsági rátája a népesség korösszetételéről nyújt olyan információt, amelynek a társadalmi ellátó rendszerekben van jelentősége. A ráta a gyermekkorú népességnek (0–14 éves) az aktív korú (15–64 éves) népességhez viszonyított arányát fejezi ki. A mutató mértéke és változásának iránya azt jelzi, hogy mekkora, és hogy növekvő vagy csökkenő terhet jelent a munkavállalási korú népességnek a gyermekek eltartása. Veszprém megyében a gyermeknépesség eltartottsági ráta 2001-hez képest 2020-re változatos ívet járt be. A régióban Veszprém megyében volt a legalacsonyabb az értéke az elmúlt években, és 2001 után 2012-ben minden megyében jelentősen csökkent, 2020-ra nőtt az értéke.

Az idős népesség eltartottsági rátája az időskorú népességnek (65–X éves) az aktív korú (15–64 éves) népességhez viszonyított arányát fejezi ki. Ez az indikátor hasonlóan a gyermeknépesség eltartottsági rátájához a társadalmi ellátó rendszerekben van jelentősége, és megmutatja, hogy mekkora, továbbá hogy milyen irányú terhet jelent a munkavállalási korú népességnek az időskorúak eltartása. Az elmúlt években a régióban Veszprém megyében volt a legmagasabb a ráta értéke, továbbá a legnagyobb mértékű növekedést is Veszprém megyében tapasztalhatjuk. 2020-ban az időskorú népesség eltartottsági ráta a megyében 31,8 volt.

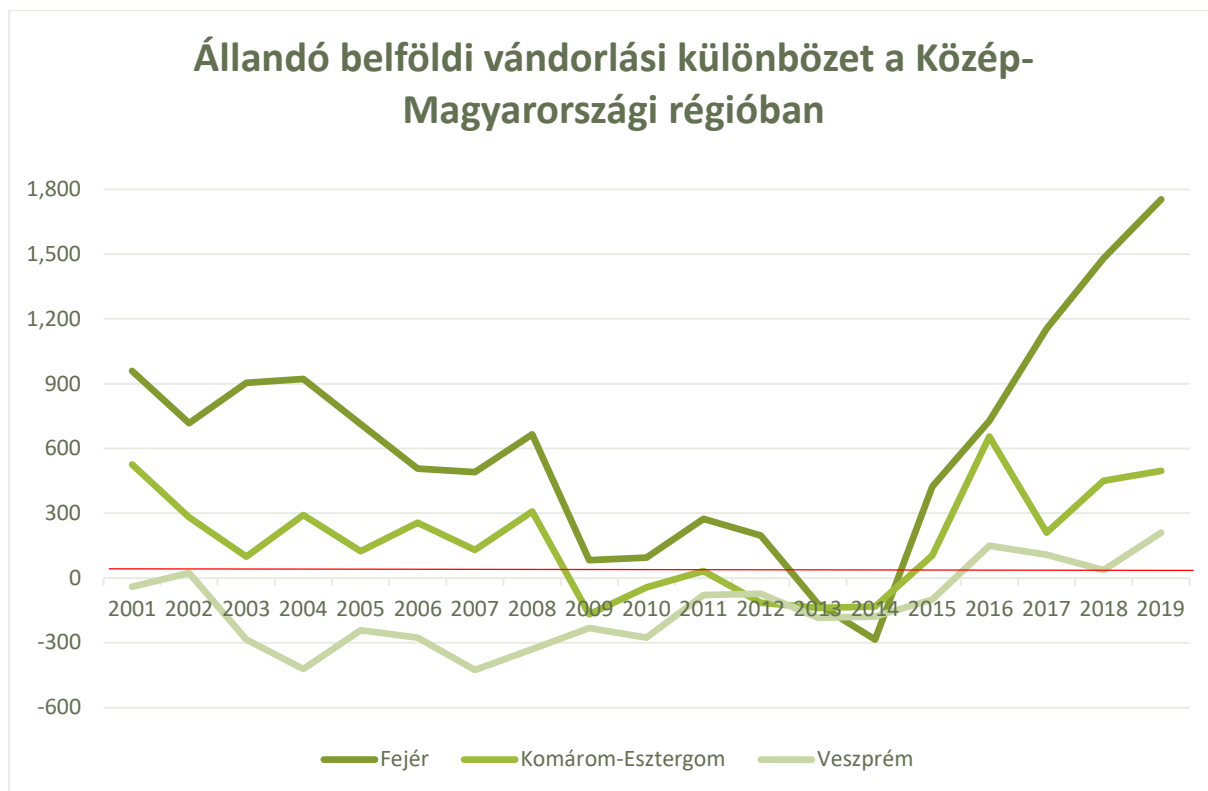
Ha összességében nézzük az eltartott népesség rátáját, úgy azt tapasztalhatjuk, hogy a régióban Veszprém megye értéke a legmagasabb, amit Fejér megye követ. Ez a tendencia igaz a korábbi évekre is, annak ellenére, hogy minden megyében folyamatosan nőtt az érték.

Az öregedési index az időskorú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az elöregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége. A régióban az öregedési index értéke folyamatos növekedést mutat 2001 és 2020 között. A többi mutatóhoz hasonlóan a régióban Veszprém megye rendelkezik a legmagasabb öregedési indexszel, nem csak 2020-ban, de a megelőző években is.

1. ábra: A Közép-Magyarország régió megyéinek demográfiai mutatói, (forrás: KSH, A társadalmi haladás mutatószámrendszere)

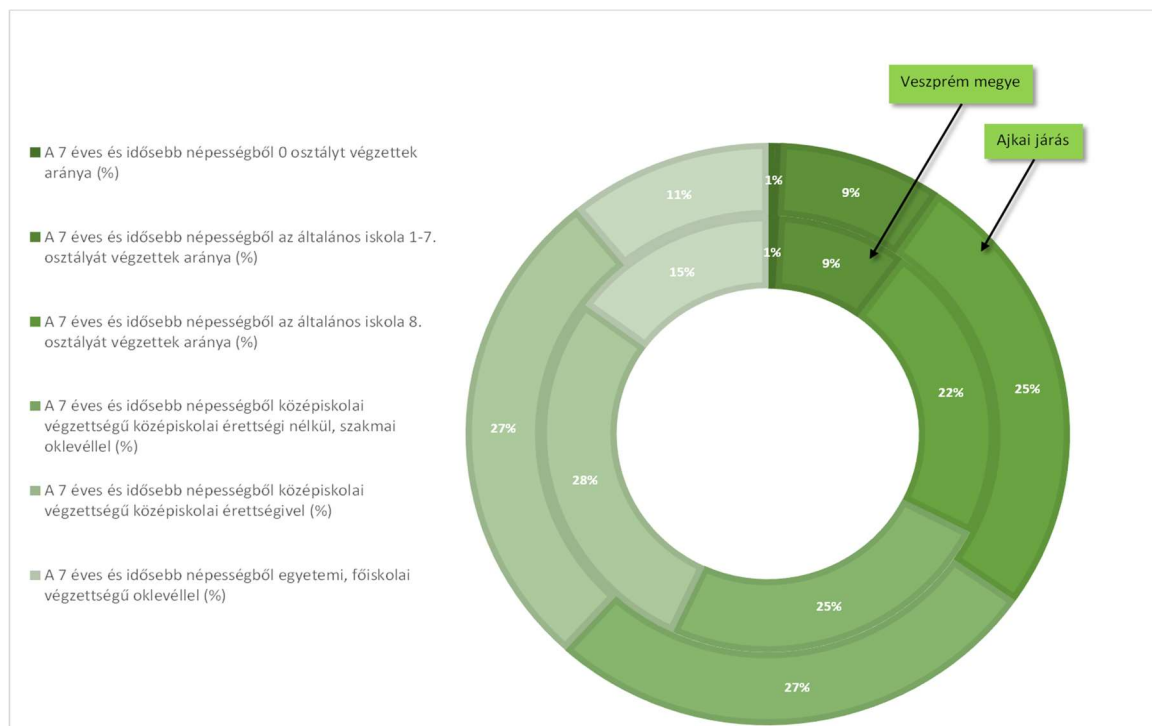
Az állandó belföldi vándorlási különbség megmutatja, hogy az adott közigazgatási területen állandó lakóhelyet létesítők és az onnan állandó jelleggel más közigazgatási területre elköltözők számának különbségét. A régió megyéire egyszerre jellemző volt az elmúlt években, hogy az állandó elvándorlás mellett, az állandó belföldi vándorlás növekedett, ráadásul olyan mértékben, hogy a korábbi évekkel ellentétben, pozitívrá tudta fordítani az állandó vándorlási különbséget. A három megye közül a legnehezebb helyzetben Veszprém megye van, hiszen a 2000-es évek elejétől 2015-ig negatívba hajlott a vándorlási különbség, még a másik két megyében a bevándorlás meghaladta az elvándorlások számát. Az utóbbi évek adatai lassú emelkedést mutatnak, de Veszprém továbbra sem örvendhet jelentős bevándorlásnak, Fejér megyével ellentétben, ahol 2019-ben 15.146 fő beköltözésére, 13.392 fő elvándorlása jutott.

2. ábra: Állandó belföldi vándorlási különbözet a Közép-Magyarországi régióban, (forrás: KSH, A társadalmi haladás mutatószámrendszere)

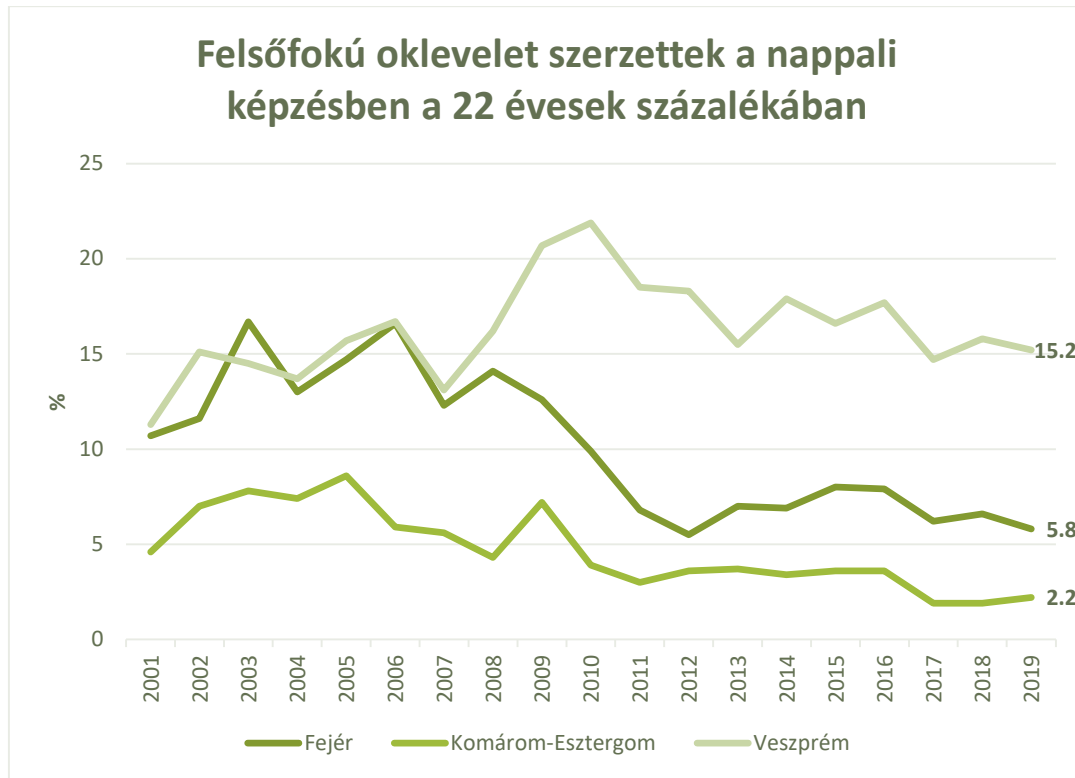
KÉPZETTSÉG

Ajka a térség oktatási központja, a környékbeli településekről több száz általános- és középiskolás diák utazik naponta. A férőhelyek száma összességében több mint a beiratkozók száma. A 2016-os mikrocenzus adatai alapján az Ajkai járás és Veszprém megye 7 éves és idősebb népességének aránya megfelel az országos átlagnak a 0, 1. és 7. osztályt, illetve 8. általános iskolai osztály végzettségnek körében. A járási, illetve a megyei arányok nagyjából együtt mozognak a középiskolai végzettségű, de érettségivel nem rendelkezők, és az érettségivel rendelkezők esetében, azonban ez az arány meghaladja az országos átlagot, amely a 7 éves és idősebb népesség 19%-19%-át teszi ki. Veszprém megyében a népesség 15%-a rendelkezik egyetemi, vagy főiskolai oklevéllel, ami meghaladja a járási arányszámot, viszont jelentősen elmarad az országos aránytól, ami az ország népességének 29%-át jelenti. A megyében, illetve a járásban tehát a középiskolai végzettséggel rendelkezők felülreprezentáltak.

3. ábra: Veszprém megye és az Ajkai járás társadalmának végzettségi adatai (KSH, Mikrocenzus 2016)

A régióban Veszprém megyében a fiatalok jelentősen nagyobb arányban szereznek nappali képzésben felsőfokú oklevelet, mint a többi megyében. 2019-ben a 22 éves népességből azok aránya, akik az adott évben nappali képzésben felsőfokú oklevelet szereztek a megyében 15,2% volt, ezzel országos összehasonlításban a 8. helyen van. Az országos arányszám 2019-ben 34,3% volt. Olyan megyék előzték csak meg, ahol hagyományos értelemben vett nagy egyetemvárosok találhatóak, mint Budapest, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, stb. A Veszprém megyében található veszprémi székhelyű egyetem a Közép- és Nyugat-Dunántúli Régió meghatározó felsőoktatási intézménye. Az egyetemen a rendszerváltás megelőzően vegyész-mérnöki képzést tartottak, hogy ezzel ellássák a térség nehézvegyiparát megfelelően képzett munkaerővel. Majd a rendszerváltás után az egyetem a piaci viszonyokhoz alkalmazkodva folyamatosan bővítette a képzési kínálatát, és a további városokban is indítottak képzéseket az intézmény öt karán. Ajka ipara is jelentősen profitál az intézmény által nyújtott képzésekből, hiszen jól képzett munkaerőt tudnak a városba csábítani.

4. ábra: Felsőfokú oklevelet szerettek aránya megye szerint (forrás: KSH Statat)

Bár a foglalkoztatás terén jelentős az ipar (járműipar és szerszámgépgyártás), a szakképzésben ez még nem mutatkozik meg. A városban még a Veszprémi Szakképzési Centrum Szent-Györgyi Albert Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma biztosít felnőttoktatást. Az iskola felnőttoktatási profilja elsősorban a szociális és egészségügyi területhez, valamint a vendéglátáshoz kapcsolódik⁴. A következő években nyitni szeretnének a gépészeti terület felé is – a munkaerőpiaci elvárásoknak megfelelően.

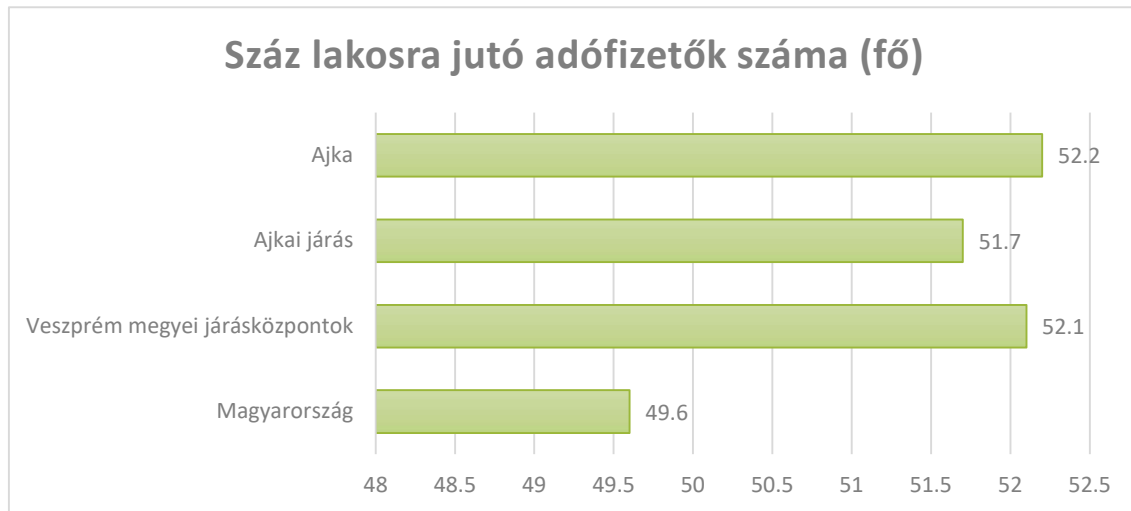
A TELEPÜLÉS GAZDASÁGÁNAK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

Ajka jelentős bányászati hagyományokkal rendelkező iparváros, mely hagyományokat a bányászati tevékenységek felhagyásával is sikeresen megőrizte. Az elmúlt húsz évben a helyi munkaerő hatékonyan alkalmazkodott a megváltozott szerkezetű ipar követelményeihez, amelynek részeként új munkamódszereket, munkaszervezési- és vezetési módszereket sajátítottak el, annak érdekében, hogy a nemzetközi piacon is versenyképesség tudjanak válni. A korábbi gazdasági tevékenységeket (szénbányászat, timföldgyártás) a feldolgozóipar vette át, mely napjainkra Ajka gazdaságának legdominánsabb gazdasági ágazata. Kiemelkedő ezek közül a járműipari és a szerszámgépgyártó vállalatok.

⁴ Ajka Város Önkormányzata (2019) Helyi Esélyegyenlőségi Program 2019-2024

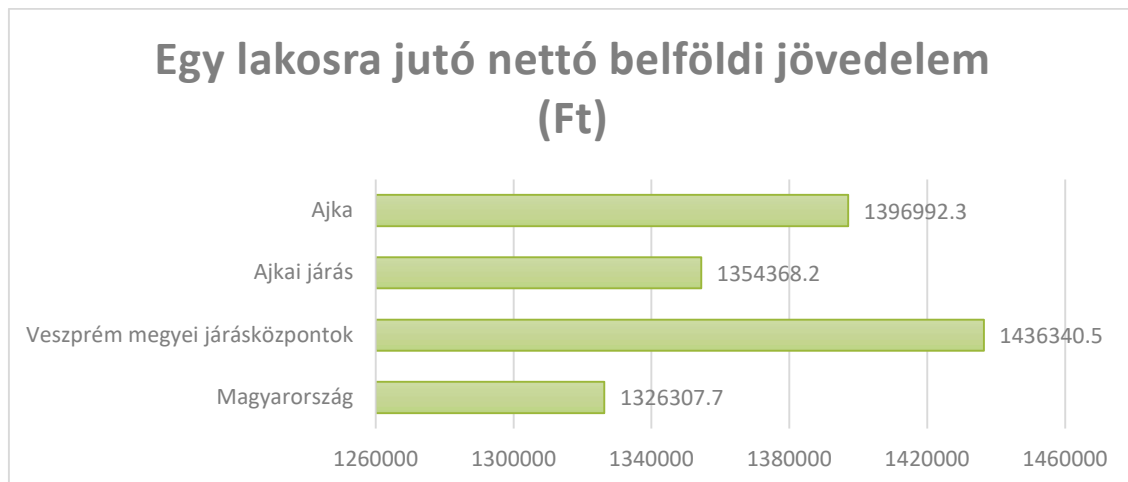
Fontos látni, hogy a jövőben várhatóan Várpalota-Veszprém-Ajka gazdasági és innovációs tengely a térségi gazdaságfejlesztés és a tudásipar meghatározó célterületévé válik. Ehhez azonban arra van szükség, hogy képzett, kvalifikált munkaerőt tudjon kitermelni a város, hogy alkalmazkodni tudjon a technológiai fejlődéshez, amely az iparban tapasztalható. Ebből fakadóan kevesebb, de képzettebb munkaerőre lesz szüksége a vállalatoknak, a nagyobb fokú gépesítésből eredően.

Ajkán a száz lakosra jutó adófizetők száma magasabb az országos átlagnál, azonban ez igaz a Veszprém megyei járásközpontokra is.

5. ábra: Száz lakosra jutó adófizetők száma 2019-ben (forrás: TEIR)

Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem 2019-ben Ajkán 1396992,3 Ft volt, mely az országos és az Ajkai járás értékeit is meghaladta. Azonban a Veszprém megyei járásközpontokban az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem értéke meghaladta az ajkai jövedelmet.

6. ábra: Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem 2019-ben (Ft) (Forrás: TEIR)

A TELEPÜLÉS GAZDASÁGI SÚLYA, SZEREPKÖRE

Veszprém megyében 55.626 regisztrált vállalkozás van, melyből 3386 Ajkán. Veszprém megyében az 1-9 fős regisztrált vállalkozások száma a legmagasabb (47.038 db), ezek 6%-a Ajkán található (2856 db). A 10-19 fős regisztrált vállalkozások száma 635 db Veszprém megyében, 67 db az Ajkai járásban, amelyből 47 db van Ajkán. A megyében a nagyobb regisztrált vállalkozásokból értelemszerűen egyre kevesebb van, 20-49 fős regisztrált vállalkozások száma 296 db, 50-249 fős 131 db, 250-499 fős 20 db, 500 és több fős regisztrált vállalkozások száma 18 db. Ajkán található a megye 500 és több fős regisztrált vállalkozásainak 22%-a (4 db), míg megye 50-249 fős regisztrált vállalkozásainak egynegyede (5db). Regisztrált gazdasági szervezetből a megyében 61.173 db van, 12.355 db a megyeszékhelyen, és 3696 db Ajkán található.

FŐBB VÁLLALATOK⁵

VÁROSBAN NAGY HAGYOMÁNNYAL RENDELKEZŐ VÁLLALATOK

Ajka Kristály Kft.: A Neumann Bernát által 1878-ban alapított ajkai üvegyár a századfordulóra már világhírűvé vált. Az Ajka Kristály 2 gyárában közel 1000 ember dolgozik. Az ősi, szájfúvásos technológiának és a magas színvonalú kézműves üvegipari gyártási eljárásoknak köszönhetően, az itt gyártott termékek 90-96%-a export piacokon kerülnek értékesítésre. Termékeik között szerepelnek káli-és ólomkristály kelyhek, poharak, korsók, palackok, asztali díszítő elemek, egyedi iparművészeti termékek.

Bakonyi Erőmű Rt.: A Bakonyi Erőmű Részvénytársaság 1943-ban kezdte meg fő tevékenységét, a szénbázisú villamosenergia-termelést, amely 120 kV-os távvezetéken keresztül 1949-től csatlakozik az országos villamosenergia-rendszerhez. A környezetvédelmi előírások, a légszennyezés jelentős csökkentése érdekében a társaság a 2004-es évben megkezdte a biomasszával történő tüzelést. A megújuló energiákban rejlő lehetőséget felismerve, 2000-ben a részvénytársaság helyezte üzembe Magyarország első szélérőművét Várpalota térségében.

JELENTŐSEBB KIS-ÉS KÖZÉPVÁLLALATOK A VÁROSBAN

Le Belier Magyarország Formaöntöde Zrt.: Az autóipar számára alumínium alkatrészeket gyártó, Ajkán 1 000 főt foglalkoztató francia cég. Ajkán a nyereség 30-40 százalékát fejlesztésekre fordítják.

Ajkai Elektronika Kft.: Az Ajkai Elektronikai Kft. egy közel 330 főt foglalkoztató vállalat, amely termelésének 95 %-át autóipari termékek teszik ki.

⁵ Ld.: <https://ipariparkajka.hu/ajka-bemutatasa>. Utolsó megnyitás ideje: 2021.08.04.

AE-Plasztik Kft.: A 100 %-ban magyar tulajdonban levő cég, 2008-ban teljes jogutódlással vált ki az Ajkai Elektronikai Gyártó és Szolgáltató Kft.-ből. Termékeik között találhatóak külső műanyag burkolóelemek, ülésalkatrészek, ülésdöntőkarok és gombok, nyitáshatárolók.

Poppe+Potthoff Hungária Kft.: A járműipar számára gyárt saját fejlesztésű közös nyomócsöves alrendszereket és magas nyomású dízel befecskendező szerelvénycsöveket, ez utóbbi területen a cég rendszerbeszállítója több neves autógyártónak és azok beszállítóinak.

A TELEPÜLÉS FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI

Az ajkai gazdasági szervezetek közül 2017-ben, több mint 20 érte el az éves másfél milliárd forintos árbevételt⁶. A Le Belier Formaöntöde Zrt. az utóbbi évek legnagyobb beruházását valósította meg Veszprém megyében, amikor is 2015-ben 8 milliárd forintból új gyáregység kialakítását kezdték meg, amellyel együtt 100 új munkahelyet teremtettek. A Poppe & Potthoff Hungaria Kft. 2015-ben 20 millió eurós beruházást valósított meg, amelynek segítségével 70-80 fővel bővítették a foglalkoztatottak létszámát és további bővülést terveznek. A Bourns Alkatrészgyártó Kft. 2004 decembere óta folytat termelést Ajkán. Az üzem létesítése óta bővítette a foglalkoztatotti létszámát, és az éves forgalmát is. 2015 májusában adták át a gyár legújabb gyártócsarnokát, amely összességében 1,8 milliárd forintos beruházás volt. A Payer Industries ajkai gyárában elektromos borotvák és szórtelenítők gyártása zajlik főként európai exportra, de a profiljukba tartozik a szerszámgyártás is. A Bock Hungária Kft. a nemzetközi érdekeltégű Bock cégcsoport tagjaként Magyarországon Ajkán és Noszlopon rendelkezik telephellyel. A cég versenyképességének növelése érdekében a leányvállalatok összeolvadása valósult meg. Napjainkban közel 350 főt foglalkoztatnak, a kutatás-fejlesztés területén pedig már 10 főt. A város kezdeményezésére 2007-ben a járműipari alkatrészeket gyártó és egyéb mechanikai tevékenységet végző vállalkozások, valamint közép és felsőfokú oktatási intézmények és gazdaságfejlesztő szervezetek megalakították az Ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter szervezetet 24 taggal. 2012. április 4-én a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara által menedzselte Közép-dunántúli Regionális Innovációs Klaszter, valamint a Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. által működtetett Ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter egyesülésével megalakult a Bakony-Balaton Mechatronikai és Járműipari Klaszter. A klaszter stratégiai célja a járműiparban érdekelt szereplők területi alapú együttműködésének erősítése, piaci pozíciójuk javítása, belföldi- és nemzetközi kapcsolataik erősítése, közös érdekeken alapuló fejlesztések, beruházások kezdeményezése és megvalósítása, továbbá térség gazdasági versenyképességének növelése, a foglalkoztatottság színvonalának

⁶ Ajkai Kapocs Helyi Akciócsoport (2017) Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

emelése, a működő-tőke megtartása és a tőkevonzó képesség emelése. A klaszter 46 tagja között számos ajkai székhelyű található:

- Ajkai Elektronikai Kft.
- AE-Plasztik Zrt.
- Ajka Városért Alapítvány
- Ajkai Gépészeti Gyártó és Szolgáltató Kft.
- Ajkai Innovációs és Szolgáltató Központ Kft.
- Ajkai Szakképző Iskola és Kollégium
- Ajkait Befektetési és Fejlesztési Kft.
- Balaton FSK Kft.
- Baumidex Kft.
- Bourns Alkatrészgyártó Kft.
- Csaba Tool Kft.
- Dorner Alumíniumöntöde
- Kontex Kft.
- Kókai Tömítéstechnikai Kft.
- Le Bélier Magyarország Formaöntöde Zrt.
- Payer Industries Hungary Kft.
- Poppe + Potthoff Hungária Kft.
- SVI Hungary Kft.
- Targonca Trade 2000 Kft.
- Zsoldos Kft.

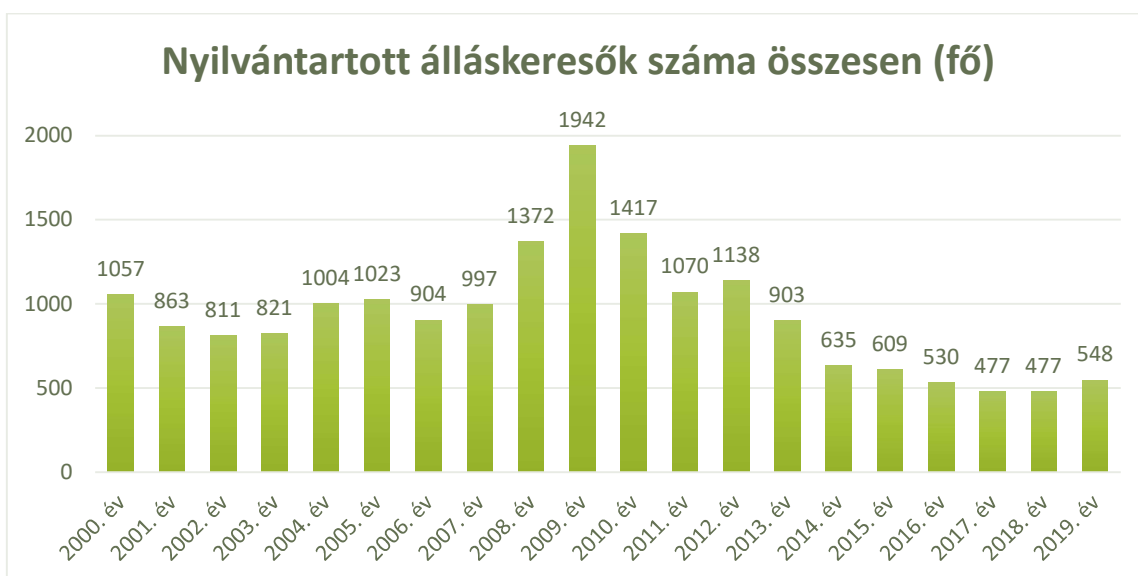
További gazdasági potenciált jelent Ajka számára a turizmus. Ajka a Bakony és Balaton térségi TDM szervezet tagja, továbbá négy település önkormányzata rendelkezik tőkével a szervezeten belül, melyek közül Ajka kiemelkedő⁷.

⁷ Horváth Zoltán (2020) Turisztikai térhasználat a desztinációfejlesztésben – a Balaton példáján, PhD értekezés, PTE Földtudományok Doktori Iskola

Munkaerőhelyzet

A LAKOSSÁG FOGLALKOZTATÁSI JELLEMZŐI

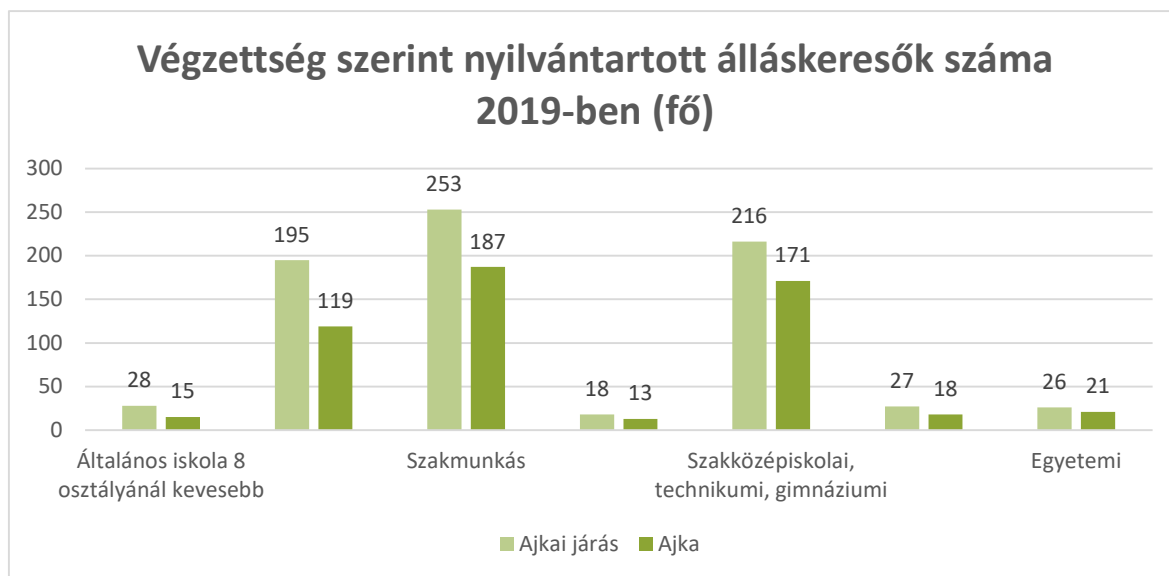
A megyében 6459 fő nyilvántartott álláskereső volt 2019-ben. Az Ajkai járásban 768 fő, amelyből Ajkában 548 fő, aki nyilvántartott álláskereső. Ez az érték megközelíti a megyeszékhely értékét, ahol 661 álláskeresőt tartanak nyilván, tehát Ajkán népességarányosan többet keresnek állást. Az elmúlt közel húsz évben a városban a nyilvántartott álláskeresők száma 2009-ben volt a legmagasabb, a 2008-as világválság következtében. Az azóta eltelt tíz évben csökkenést tapasztalhatunk, illetve 2016-tól némi stagnálást. A nyilvántartott álláskeresőket nemi bontásban vizsgálva nem találunk nagy különbséget, 292 férfi, és 256 nő. 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma az Ajkai járásban 288 fő, amelyből 190 fő tartozik Ajkához. Veszprém esetében ez az érték 210 fő, népességarányosan csaknem feleannyi, mint Ajkán. Az egy éven túl nyilvántartott álláskeresők száma 105 fő Ajkán. Az elmúlt 5 évben az érték némi ingadozást mutat, 2014-ben 116 fő volt, majd 2016-ra 138 fő, míg 2018-ban már csak 95 fő tartozott az egy éven túl nyilvántartott álláskeresők közé.

7. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma 2000-2019 (forrás: KSH)

2019-ben a nyilvántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők száma 9 fő volt az Ajkai járásban, amelyből mindannyian Ajkához tartoztak. A közfoglalkoztatottak száma Ajkán 2017-től 2019-ig jelentősen csökkent. 2019-ben 59 közfoglalkoztatott volt a városban, két évvel korábban 123 fő volt. A pályakezdő álláskeresők száma 2009-től kisebb visszaesésekkel, de alapvetően csökkenő tendenciát mutat, 2019-ben Ajkán 47 pályakezdő álláskeresőt tartottak nyilván.

Végzettség szerinti bontásban azt láthatjuk, hogy az Ajkai járás és Ajka település tendenciái hasonlóak, leginkább a középfokú végzettséggel rendelkezők körében magas a nyilvántartott állás keresők száma. Egyetemi, illetve főiskolai végzettséggel rendelkezők száma bár alacsony, ennek oka lehet az is, hogy a járásban, illetve a városban is alacsonyabb a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma.

8. ábra: Végzettség szerinti nyilvántartott állás keresők száma 2019-ben (forrás: KSH)

Ajkán jellemzően fizikai foglalkozású nyilvántartott állás keresők vannak. A járás többi településén is általánosan felülreprezentáltak a fizikai foglalkozású állás keresők. A megyeszékhellyel összehasonlítva azt tapasztaljuk, hogy Veszprémben nagyobb arányban vannak jelen a szellemi foglalkozású nyilvántartott állás keresők.

Terület	Ajkai járás	Ajka	Csehbánya	Farkasgyepű	Halimba	Kislőd	Magyarpólya nv	Nyírád	Öcs	Szóc	Úrkút	Városlöd	Veszprém
Fizikai foglalkozású nyilvántartott állás keresők száma (fő)	641	449	5	4	25	18	18	34	10	12	27	39	416
Szellemi foglalkozású nyilvántartott állás keresők száma (fő)	127	99			3	2	8	4		1	6	4	245

2. táblázat: Nyilvántartott állás keresők száma a járásban a foglalkoztatás jellege szerint 2019-ben (forrás: KSH)

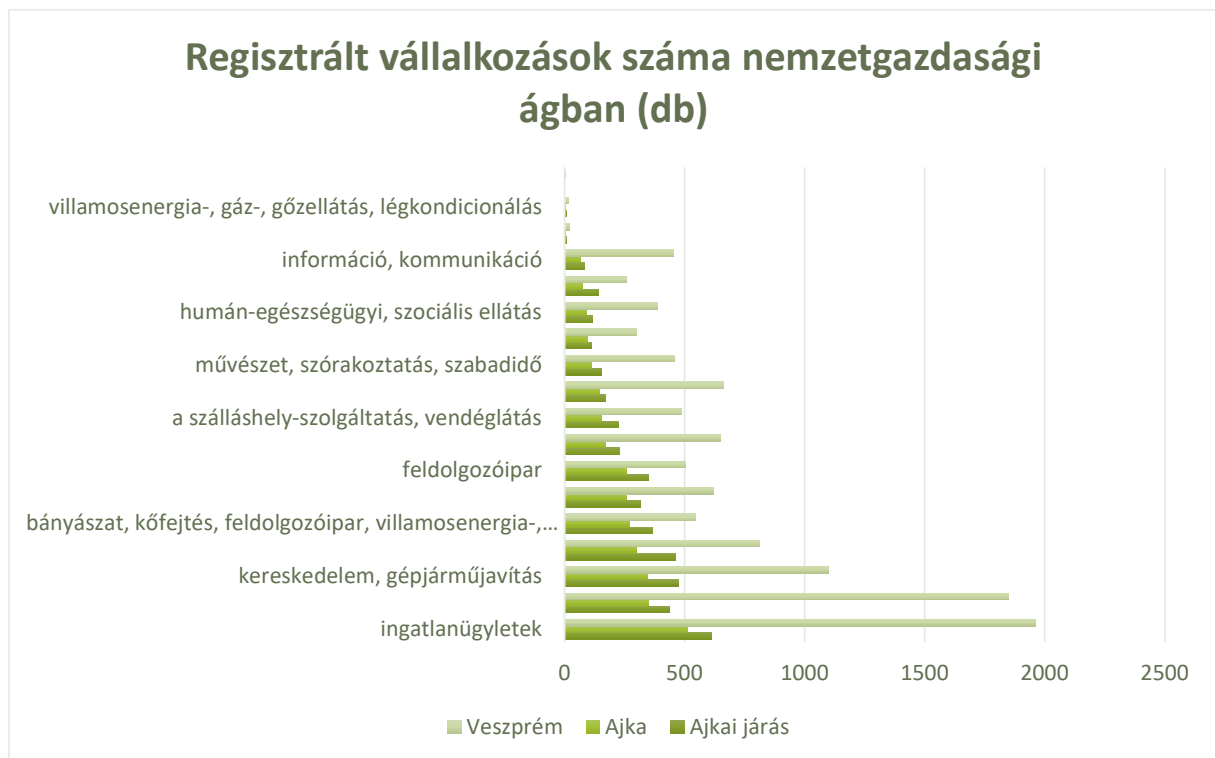
A nyilvántartott állás keresők között a járásban az 50 év feletti csoport kiemelkedik. Az 51-55 éves nyilvántartott állás keresők száma 78 fő, amelyből Ajkán 58 fő van, az 51-55 éves korcsoportból 88 fő a járásban, és 61 fő a településen. Az állás keresők közül a a járásban 98 fő 60 év feletti, a városban 63 fő. A 20 és 30 év közöttiek között 114 fő nyilvántartott állás kereső él Ajkán. Alapvetően elmondható,

hogy korcsoportonként vizsgálva az álláskeresőket egyenletesen oszlanak el, nincsenek nagy kiugrások.

Foglalkoztatási körkép

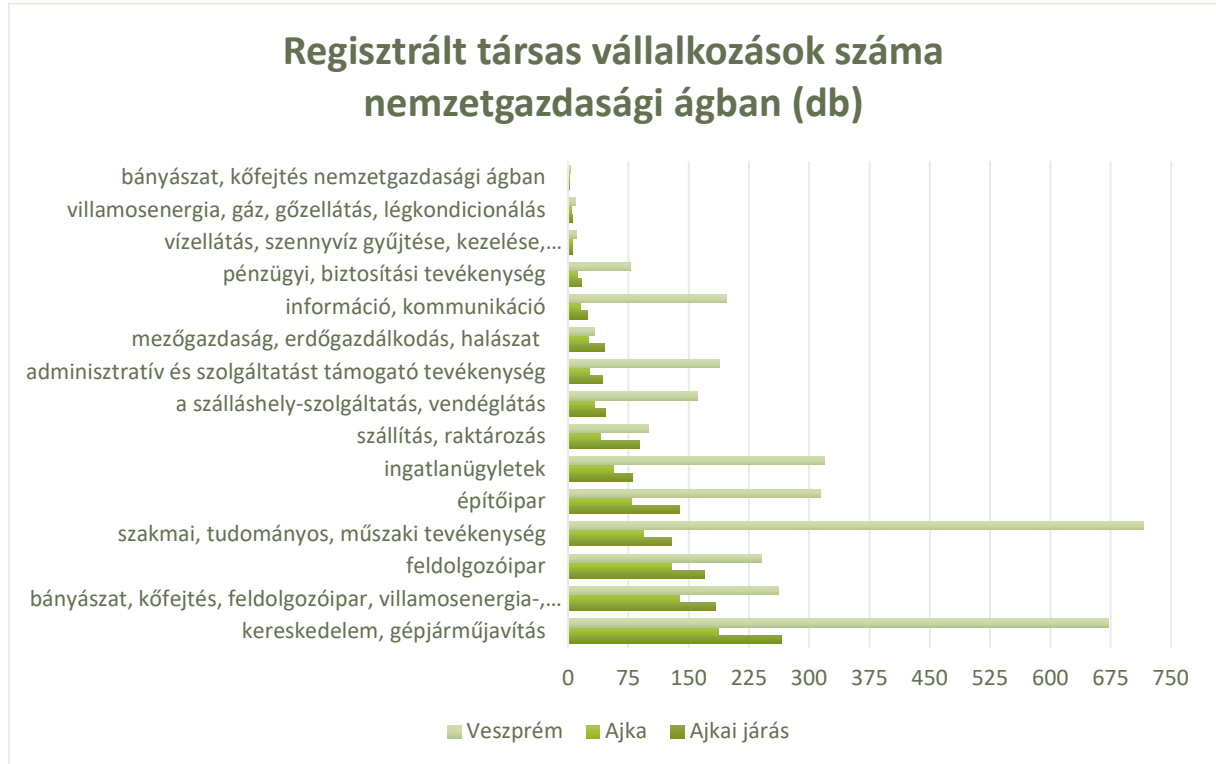
A VÁLLALKOZÁSOK JELLEGZETESSÉGEI

Nemzetgazdasági ágak szerint a megyei regisztrált vállalkozások arányában a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat a legjelentősebb. Veszprém megyében 11.395 db regisztrált vállalkozás van a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágban, amiből Ajkán található ennek 4%-a (448 db). A jelentősebb nemzetgazdasági ágak közé tartozik a kereskedelem, gépjárműjavítás, amely 345 db vállalkozást jelent Ajkán. A regisztrált vállalkozások darabszámát nézzük a nemzetgazdasági ágak szerint Ajkán az ingatlanügyletekben található a legtöbb vállalkozás, szám szerint 511 db. A szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ághoz köthető vállalkozások száma a megyeszékhelyen 1849 db, Ajkán 349 db vállalkozás található. Ahogy a diagramon is látszik, nemcsak Ajka, de az Ajkai járásban is jelentősen kevesebb regisztrált vállalkozás található, mint a megyeszékhelyen Veszprémben. Veszprém esetében is a vállalkozások legnagyobb hányada az ingatlanügyletek és a szakmai, tudományos, műszaki ághoz tartoznak.

9. ábra: Regisztrált vállalkozások száma nemzetgazdasági ágakban 2019-ben (forrás: KSH)

Regisztrált társas vállalkozások esetében hasonló tendenciákat figyelhetünk meg. A regisztrált társas vállalkozások közül Ajkán a kereskedelem, gépjárműgyártás nemzetgazdasági ág öleli fel a legtöbb vállalkozást (187 db). Emellett szintén jelentős a feldolgozóipar (129 db) és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (94 db) nemzetgazdasági ágak. Ajkán egy db regisztrált társas vállalkozás van a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban, három a Veszprémben. Szintén kevés képviselője van a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás nemzetgazdasági ágban Ajkán (4db).

10. ábra: Regisztrált társas vállalkozások száma nemzetgazdasági ágban 2019-ben (forrás: KSH)

Az Ajkai járásban 3477 regisztrált önálló vállalkozó volt 2019-ben, amelyből 2582 a járásszékhelyhez köthető. A regisztrált mellékfoglalkozású önálló vállalkozók jelentős része Ajkához köthető a járásban, számuk 1223 fő volt a járásszékhelyen, és 1621 fő az egész járásban. A nyugdíjas önálló vállalkozók aránya 73% (334 db), szintén a járásszékhelyen a legmagasabb.

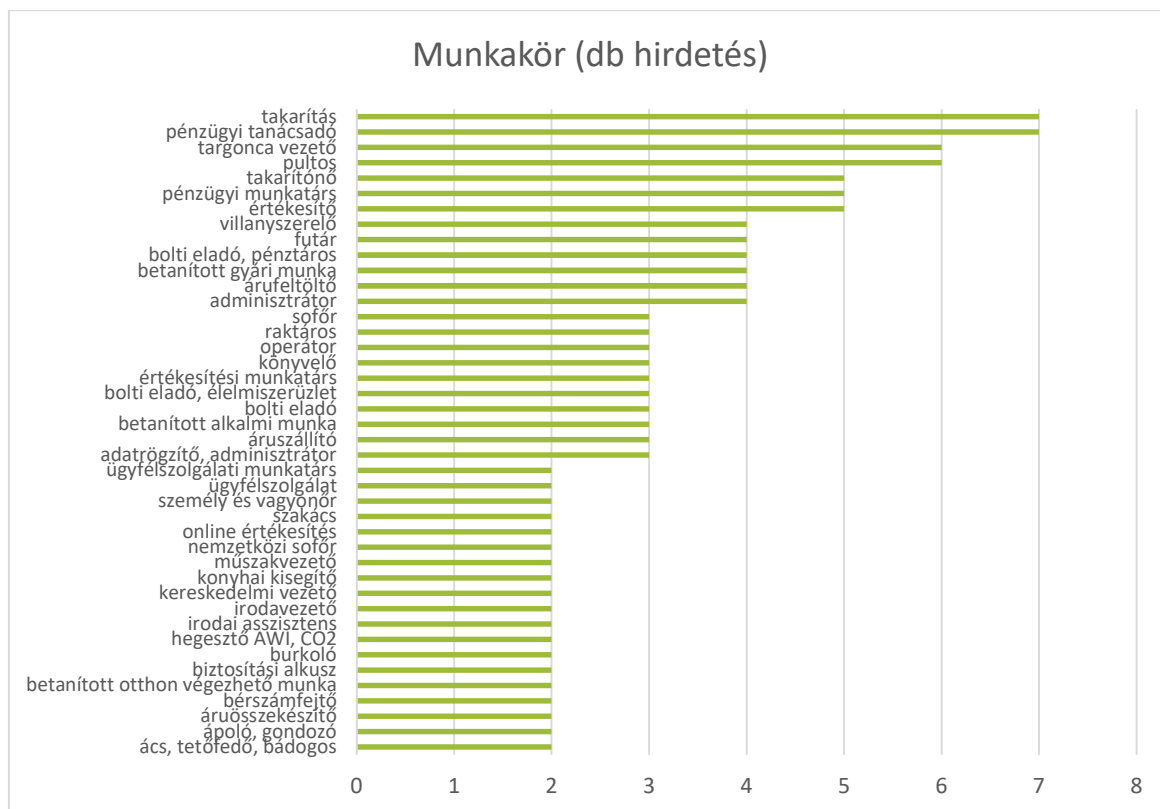
Melostock adatbázis összefüggései

Az ajkai trendek jobb megismerését segíthető elő a melostock.hu rendelkezésünkre bocsátott adatbázisa. A rendelkezésre álló adatok a 2020. szeptember és 2021. július közötti időszakot ölelik fel.

Fontos megjegyezni azonban, hogy az alábbi adatbázis jellegéből adódóan nem reprezentatív a társadalomra, statisztikailag szignifikáns kapcsolatok nem állapíthatók meg, így összehasonlításuk a valódi trendekkel nem egyenlő a szakmai adatelemzéssel, csupán kiegészítésképp, érdekességképpen kerül bemutatásra.

HIRDETÉSFIGYELŐ LISTA

A vizsgált időszak alatt a Melostockon különböző cégek 212 alkalommal kerestek számos munkakörre munkavállalókat a hirdetésfigyelő alapján. A következő diagramon látható, hogy milyen pozíciók esetében kerestek 1-nél többször alkalmazottak a vállalkozások. Legtöbb esetben 7-7 alkalommal takarítási és pénzügyi tanácsadói pozíció betöltésére kerestek alkalmazottak, de gyakori volt még a targonca vezető, pultos, takarítónő, értékesítő pozíció is (a teljes hirdetésfigyelői listát ld. a Mellékletben!).

1. ábra Hirdetésfigyelő lista, leggyakrabban keresett munkakörök. Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

A Melostock hirdetései közül egy esetben sem kerestek Ajka városában munkaerőt, sem az ajkai járásban. Veszprém megyében 7 pozícióra kerestek 1-1 fő munkavállalót: adminisztrátor, áruszállító, betanított alkalmi munka, online értékesítés, pultos, raktáros, vendéglátó üzletvezető, 3 esetben veszprémi, 2-2 esetben pedig pápai és balatonfüredi munkavégzés céljából.

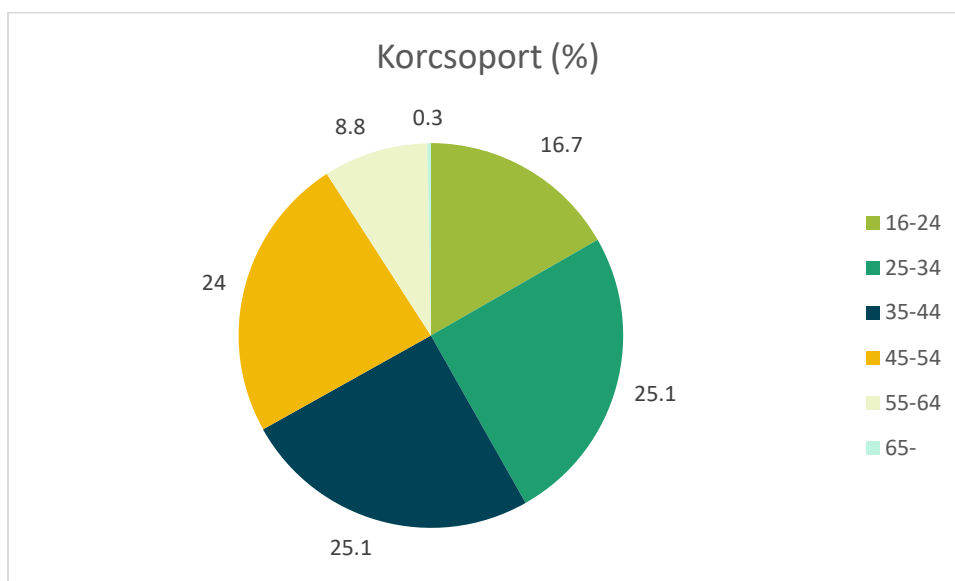
HIRDETŐI LISTA

NEMEK SZERINTI ARÁNY ALAKULÁSA

Nemek arányát tekintve a Melostockra regisztrált álláskereső felhasználók esetében női többlet tapasztalható. Az összes felhasználó közel 70%-a (67,1%) nő. Hasonlóan magas alakul a női felhasználók aránya, hogyha Veszprém megyére közelítünk rá, itt a 80%-ot is majdnem eléri a nők aránya (77,8%), a fentiekkel egyező trendek tapasztalhatók a kis elemszámú járási és települési adatok esetén is.

KORCSOPORT

A vizsgált időszak felhasználói korcsoportok tekintetében viszonylag homogén eloszlásúak a 25-től 54 éves korig tartó három korcsoport tekintetében. Az ennél fiatalabbak vagy idősebbek aránya viszonylag ritka, ami az internethasználók gyakoribb korcsoportjaival magyarázható.

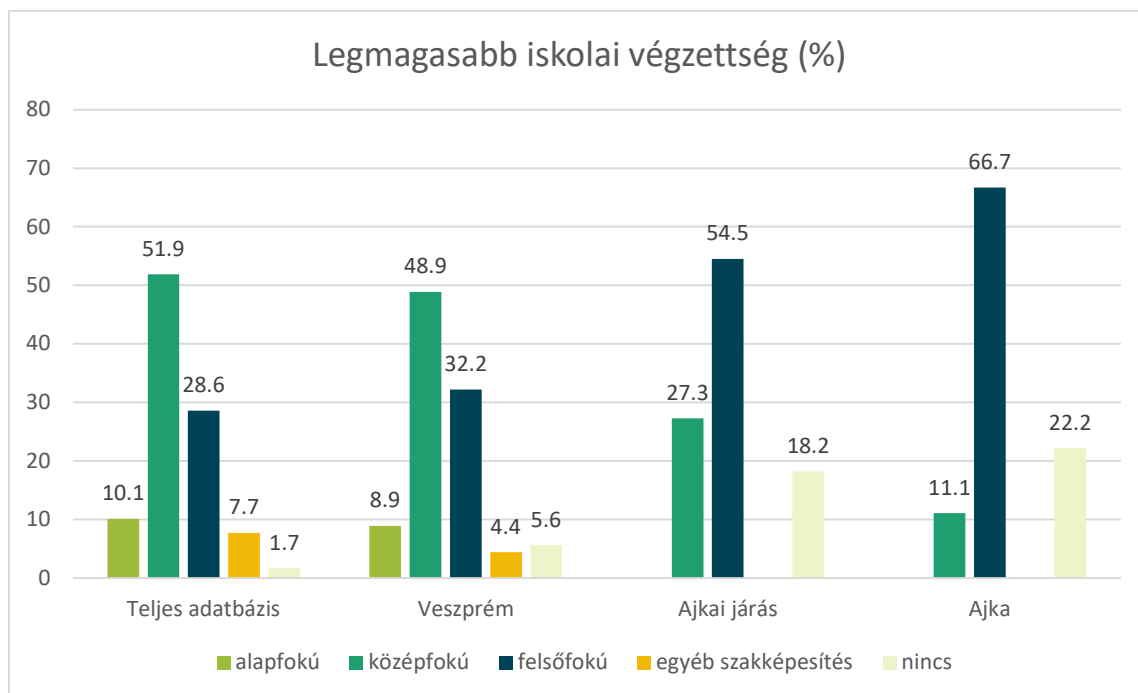

2. ábra A vizsgált időszak felhasználóinak korcsoportos megoszlása. Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

Hasonlóan alakulnak ezek az arányok Veszprém megyében is, itt azonban inkább a 35-54 éves korosztály dominánsabb. A néhány Ajkai járásból regisztrált felhasználó esetén azonban a 35-44 éves mellett az 55-64 éves korcsoportok aránya is kiemelkedik.

ISKOLAI VÉGZETTSÉG

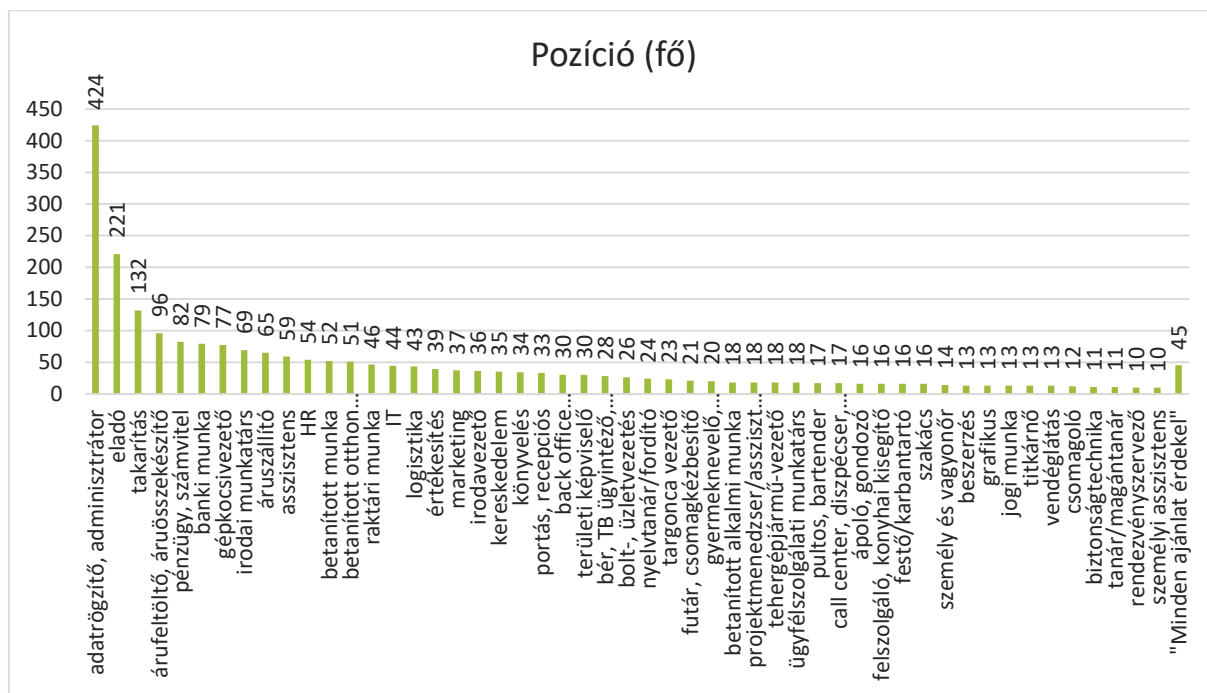
Iskolai végzettség tekintetében a középfokú végzettségűek aránya dominál a teljes adatbázisban, valamint megyei szinten is, azonban a területi szűkítéssel növekszik az egyre magasabb végzettséggel rendelkezők aránya. Ugyanakkor ugyanez a trend igaz a végzettséggel nem rendelkezőkre is. Míg a teljes minta 1,7%-a nem rendelkezik semmilyen végzettséggel, addig ez az arány 18,2% járási, és 22,2% települési szinten a regisztráltak között. Az egyéb szakképesítéssel rendelkező felhasználók szintén nem jelennek meg megyei szint alatt.

3. ábra Legmagasabb iskolai végzettség alakulása a teljes adatbázisban, területi bontás. Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

KERESETT POZÍCIÓK

Az oldalra regisztrált személyek közül 2762-en kerestek munkát. Az alábbi diagram a 10-nél többször keresett pozíciók, területek találhatóak. A legtöbben adatrögzítő, adminisztrátori pozíciót kerestek, de nagyon gyakoriak voltak az eladói (221 db) és takarítói (132 db) pozíciók is.

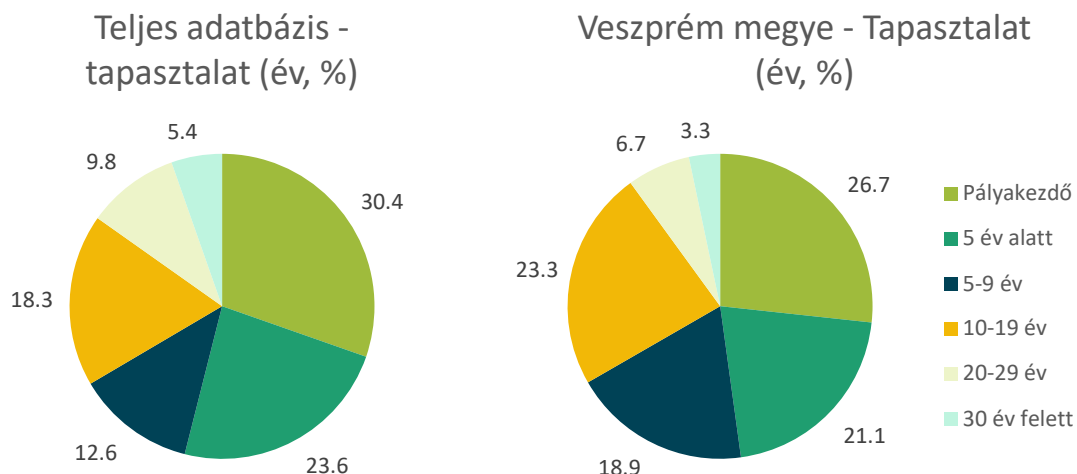
4. ábra Hirdetési lista, leggyakrabban keresett pozíciók. Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

Az 2762 vizsgált felhasználó mindössze 3,3%-a keres Veszprém megyében állást, ebből ajkai járásban 11 fő, 1-1 esetben jelenik meg Kislőd, valamint Úrkút Ajka mellett, mint munkavégzés helye.

- Ajka: 2 adatrögzítői, 2 gépkocsivezetői és 2 takarítónői állás mellett 1-1 felhasználó személyi sofőr, szociális gondozó, valamint szövegíró pozícióban helyezkedne el,
- Kislődön adminisztrátor,
- Úrkúton pedig pultos pozícióban helyezkedne el a regisztrált személy.

TAPASZTALAT

A vizsgált időszak felhasználói megoszlása munkatapasztalat esetén hasonló képet mutat megyei szinten, mint a teljes adatbázis. Alapvetően a pályakezdők vannak a legtöbben, tőlük kevésbé lemaradva magas az 5 év alatti munkatapasztalattal rendelkezők aránya is, akiket a 10-19 éve pályán lévőket követnek. Utánuk az 5-9 év munkatapasztalattal rendelkezőket követnek, legkisebb a 20 év feletti kategóriák képviseltetik magukat, közülük is természetesen a 30 év feletti munkatapasztalattal vannak legkevésbé az adatbázisban.

5. ábra Regisztrált felhasználók megoszlása munkatapasztalat szerint. Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

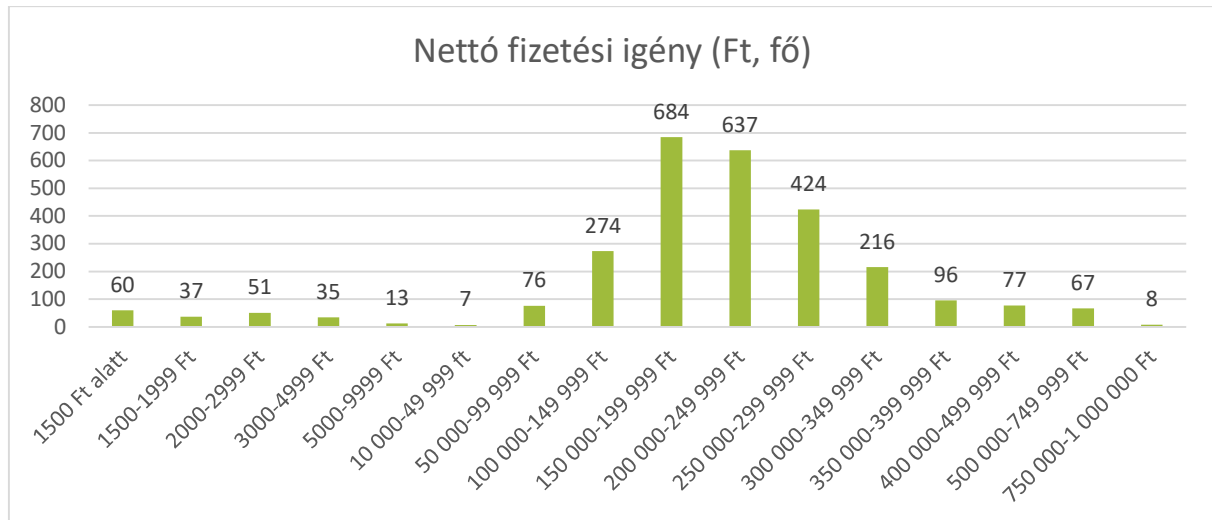
A kis elemszámú járási és települési regisztráltak között nem található pályakezdő. A legtöbb regisztrált az 5 év alatti, valamint az 5-9 év közötti munkatapasztalattal rendelkezők csoportjában található.

	Ajkai járás	Ajka
Pályakezdő	0	0
5 év alatt	4	3
5-9 év	3	2
10-19 év	1	1
20-29 év	2	2
30 év felett	1	1

6. ábra Regisztrált felhasználók munkatapasztalat szerinti megoszlása, járási és települési szint (fő). Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

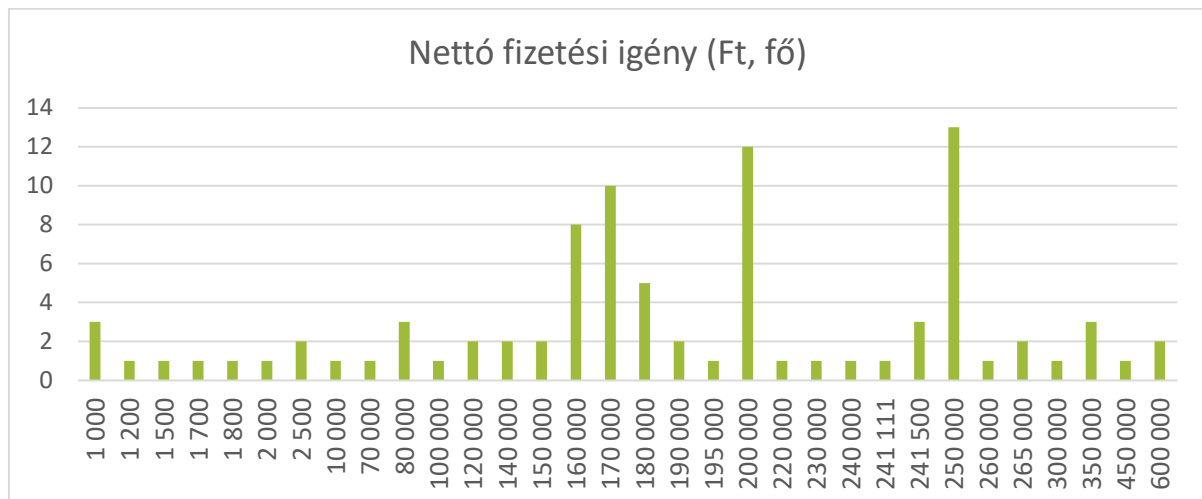
NETTÓ FIZETÉSI IGÉNY

A nettó fizetési igény összehasonlítását jelentősen megnehezíti, hogy néhány felhasználó óradíjban, valaki alkalmi fizetés szerint, míg mások havi fizetési igény szerint regisztrálnak a honlapra (a teljes megoszlást ld. a Mellékletben!).

7. ábra Regisztrált felhasználók nettó fizetési igénye (Ft). Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

Veszprém megyében a felhasználók 1000 és 600 000 Ft közötti válaszokat adtak. Feltehetően az 1000 és 10 000 Ft közötti válaszadók óra- és alkalmi díjat jelöltek meg, míg a 70 000 és 600 000 Ft közöttiek esetében inkább havi fizetésre gondolhatunk.

8. ábra Veszprém megyei felhasználók nettó fizetési igénye (Ft). Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

Az ajkai járásban található 11 felhasználó 2500 és 250 000 Ft közötti válaszokat adott, Ajkán a legmagasabb megjelölt fizetési igény 241 500 Ft volt.

A fizetési igény és a nemek szerinti megoszlás összefüggései nemek szerint érdekes képet mutatnak az adatbázisban. Az alacsonyabb fizetési kategóriákban jelentős nőbővítés tapasztalható, míg a 250 és 400 ezer Ft közötti kategóriákban meglehetősen homogén a nemek szerinti eloszlás. A 400 ezer Ft feletti fizetési igényeknél megfordul az arány, a férfiak javára.

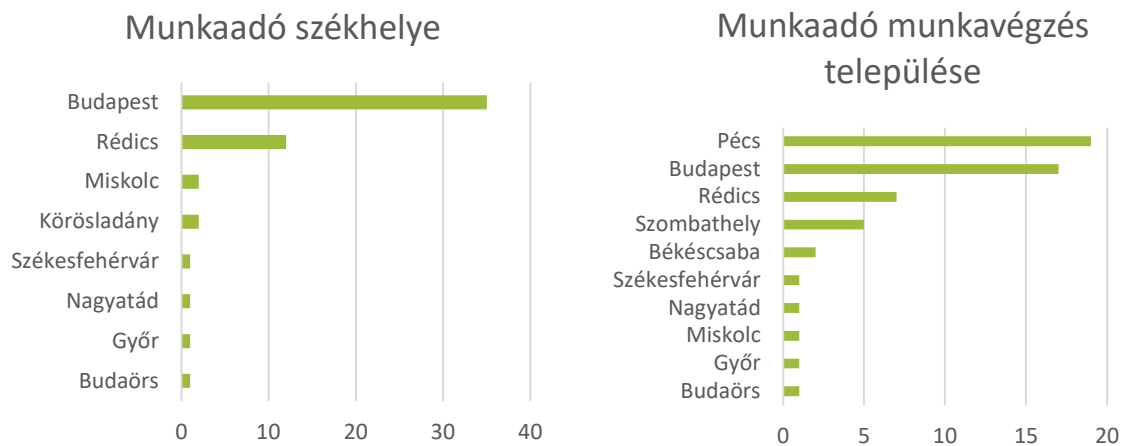
Ahogy a teljes adatbázisban, úgy a legtöbb fizetési kategóriában is a középfokú végzettségűek aránya a legmagasabb. Emellett számos kategóriában a felsőfokúak aránya dominál, magasan kiugróan a 3 és 10 ezer Ft közötti kategóriákban, valamint a legmagasabb kategóriákban is.

A tapasztalat függvényében a fizetési igények változatos képet mutatnak. A két legalacsonyabb fizetési kategóriában a pályakezdők aránya domináns. A magasabb fizetési kategóriákban a 10-19 éves tapasztalattal rendelkezők dominálnak, de a válaszadók közel fele szintén ebbe a tapasztalati kategóriába tartozik az 5 és 10 ezer Forintos fizetési igényű csoportban is. Nem rajzolódik ki egységes tendencia a fizetési kategória és a tapasztalat esetében az adatbázisban.

A Veszprém megyei regisztráltak közel 80%-a nő, így a fizetési igények esetén minden kategóriában női dominancia tapasztalható. Korcsoport tekintetében is a 35-50 éves korcsoportok dominálnak a legtöbb fizetési kategóriában megyei szinten, ez alól kivételt jelent a 100 – 150 ezer Ft fizetési igényű csoport, ahol a 16-25 évesek dominanciája jellemző.

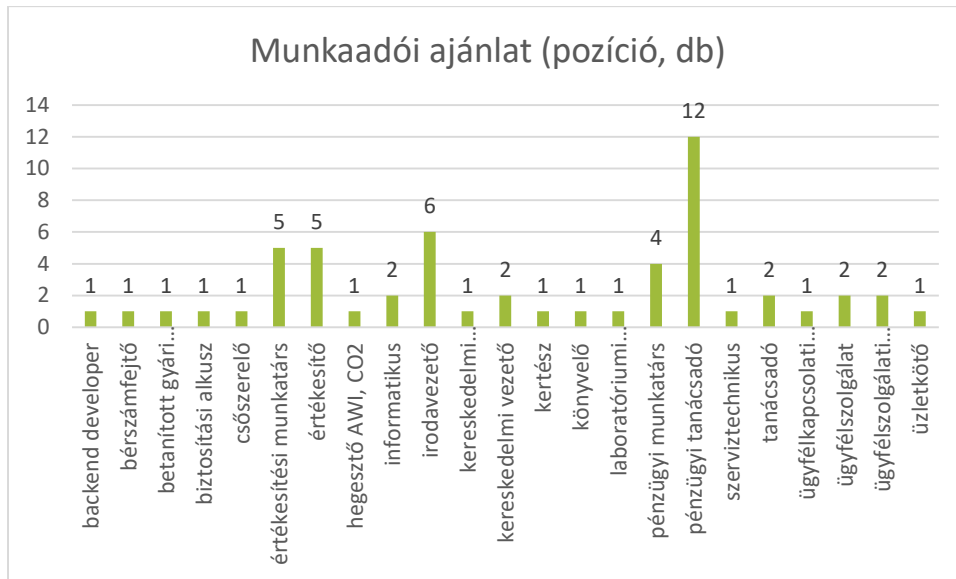
MUNKAADÓK ÁLTAL ADOTT AJÁNLATOK

A vizsgált időszakban 55 esetben adtak ajánlatot a munkaadók. Sem a munkaadó székhelye, sem a munkavégzés helye között nem található meg Ajka városa, megyei szinten is csupán kettő szombathelyi munkavégzésű ajánlatot adtak ki (mindkettő rédicsi székhelyű cég, pénzügyi tanácsadó pozíció, mindkét ajánlat visszavonásra került), ahol munkavégzés helyeként is Veszprém megye került megjelölésre.

9. ábra Munkaadók megoszlása székhely és munkavégzés települése szerint (db). Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

Az 55 ajánlat közül a legtöbb (12) pénzügyi tanácsadói pozícióra vonatkozott, de gyakoribb volt még az irodavezető, az értékesítési munkatárs vagy az értékesítő pozíciók is.

10. ábra Munkaadók által adott ajánlatok megoszlása (db). Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

Összesen 13 ajánlat került elfogadásra, 14 visszautasításra, a többi ajánlatot pedig visszavonta a munkaadó.

A kísérleti (pilot) projekt céljának és elért eredményeinek bemutatása

A kísérleti projekt célja a melostock.hu Magyarország Nonprofit Kft. szellemi tulajdonként üzemeltetett újszerű állásportál továbbfejlesztése a bevont célcsoport tapasztalatainak és ötleteinek feldolgozása alapján, továbbá a munkaerőpiaci szereplők megismertetése a weboldal adta újszerű szolgáltatásokkal, ezzel is erősítve az lpartestület, mint szociális partner szerepvállalását a munkaerőpiaci kihívások kezelésében.

A digitális platform újszerűségét az adja, hogy a hirdetések fizetési igény központúak, maga a munkavállaló feltölti a minimum fizetési igényét, a meglévő tapasztalatát, végzettségét, készségeit és erre a hirdetésre licitálhatnak a potenciális munkaadók. A munkaadók természetesen nem csak licitálni tudnak az adott hirdetésre, hanem liciten kívül tehetnek alacsonyabb ajánlatot is az adott munkavállalónak, tehát kapcsolat teremtésére van lehetőség a megszokott, formális csatornák felhasználása nélkül. A rendszer lehetőséget ad nem csak cégek és vállalkozások, hanem magánszemélyek ajánlattételére is, továbbá díjmentesen letölthetők az adatbázisból munkaerőpiacra kapcsolatos statisztikai adatok, amelyek segítséget nyújthatnak mind a

munkaadónak, mind a munkavállalónak. A weboldal létrehozása mögötti fő motiváció a magyar munkaerőpiacon az elmúlt években halmozottan jelentkező problémák megoldására tett kísérlet: a munkaerőhiány és strukturális munkanélküliség, valamint a hazai munkavállalók külföldi elvándorlásának csökkentése, a munkaerő területi mobilitásának felerősítése, a munkaadók és a munkavállalók - aktuális kereslet-kínálati piac folyamatos figyelemmel kísérése melletti - folyamatos pozicionálása.

A célcsoport igényeit a projekt megvalósítása során végzett strukturált, széleskörű kérdőíves felmérés/toborzás során, valamint a megtartott szakmai workshopok alatti folyamatos párbeszéd során még jobban megismertük és ezáltal a digitális platform működése még célzottabbá és hatékonyabbá vált a munkaerő-igények és készségigények előrejelzése során.

Az igények szerinti fejlesztést a pilot projektbe bevont IT szolgáltatók (backend és frontend fejlesztő, rendszergazda) és a közvetlen munkavállalók (IT projektmenedzser, ügyfélkapcsolati/HR menedzser) segítették. A fejlesztés eredményét, azaz a munkaerőpiac fellendítésére továbbfejlesztett digitális platformot erőteljes, 4 szakaszos médiakampány által ismertettük meg a szélesebb társadalmi körrel.

A pilot projekt megvalósítása során a legfőbb küldetése a konzorcium tagjainak az volt, hogy a szakági munkáltatók és munkavállalók, továbbá az egyéb érdekelt (érdekképviselők, munka, és oktatásügyi szakértők stb) igényei alapján fejlesszük tovább a platformot, ezáltal is hatékonyabban orvosolni a hazai munkaerőpiaci anomáliákat.

A projekt során a fejlesztési igények az alábbi csatornákon keresztül érkeztek, és a platformot fejlesztő csapat ezeket figyelembe véve járt el:

- toborzás/kiválasztás eredményeinek figyelembevétele
- ügyfélszolgálati megkeresések
- fejlesztési workshopok résztvevőinek igénye
- egyéb, nem kizárólag a pilot projekt szakmai érdekeit szolgáló információs és szemléletformáló workshopok résztvevőinek felhasználói igénye

A melostock.hu funkcióinak köszönhetően, a felhasználói tevékenységek alapján, olyan historikus statisztikai adatok állnak rendelkezésre, melyek valós idejű munkaerőpiaci trendeket mutatnak be. E statisztikai idősorok nyilvános információt nyújtanak a tekintetben (is), hogy a munkáltatók milyen munkakörök betöltésére kerestek álláskeresőket az elmúlt időszakban, így látványos képet mutatva **a fennálló és a trendek alapján előre jelezhető munkaerő-igények és készségigények tekintetében.**

Ezen információk birtokában a kísérleti (pilot) projekt legfőbb célkitűzéseként a szakképzés, a gazdaság, valamint a munka világa közötti kapcsolatok megerősítéseként az alábbi fejlesztéseket hajtottuk végre az online felületen:

GYAKORNOKI FÜL LÉTREHOZÁSA

A pilot egyik fejlesztési céljaként egy olyan aloldalt hoztunk létre, amely elősegíti a gyakornoki programok minél szélesebb körben való kiterjesztését; hisz azon túl, hogy a munkaalapú tanulás, így a szakmai gyakorlatok is, igazoltan ugródeszkat jelentenek a jó állásokhoz és a munkaerőpiac által igényelt készségek kifejlesztéséhez (ideértve a transzverzális és humán készségeket), a KKV szektor számára akár költséghatékony, de szakmailag mindkét fél számára előnyös konstrukciót jelenthetnek.

Véleményünk szerint a hatékony szakképzésnek erős, munkaalapú dimenzióval kell rendelkeznie, és ahol csak lehetséges, gyakorlattal kell párosulnia, ezért a fejlesztendő aloldal felhasználói bázisát a tanulók és frissen végzettek túl kiterjesztettük a szociális partnerek részére is.

ÁLLAMILAG TÁMOGATOTT KÉPZÉSEK EGY HELYEN

A platform célja eredetileg az volt, hogy a piaci és szakmai tapasztalatok alapján tevéleges segítséget nyújtson a munkaerőpiaci szereplőknek. Ebből kifolyólag a melostock.hu-n megjelenítésre kerültek volna az elérhető államilag támogatott képzések és továbbképzések, kiemelve azokat, amelyek az aktuális munkaerő-keresleti statisztikák alapján a legkeresettebb munkakörök betöltéséhez szükségesek. A melostock.hu középtávú fejlesztési céljai közt szerepelt a képzésekre való jelentkezés lehetősége is.

Sajnos ez a fejlesztési ötletünk nem valósulhatott meg a projekt kivitelezése során, mert az állami képzési központok nem járultak hozzá.

KOMPLEX SZOLGÁLTATÁS LÉTREHOZÁSA

- készségértékelés, amely segítségével az alacsony végzettségű vagy karrierváltást célzó felnőttek azonosítani tudják meglévő készségeiket és továbbképzési szükségleteiket;
- oktatási ajánlat, amely megfelel az egyének és a munkaerőpiaci trendek egyedi igényeinek;
- munkalehetőségek készségeik érvényesítésére és elismerésére

A komplex szolgáltatás sikeres alkalmazhatóságát az alábbi eszközök segítik:

- a) **Kompetencia-felmérés - munkavállalói készség,- és képességfelmérő teszt-úrlap:** A közeljövőben kifejlesztésre kerülő készség,- és képességfelmérő teszt-úrlap segítségével a munkavállalóknak lehetőségük nyílik a platformon keresztül saját készségeik felmérésére. A meglévő készségek felmérése kulcsfontosságú, hiszen, ha a munkavállalók nincsenek

tisztában azokkal, akkor előfordulhat, hogy nem a számukra legmegfelelőbb álláshirdetésre jelentkeznek. Ez egyik fél számára sem előnyös helyzet: a munkaadó rekrutációs tevékenységét lassítja, szervezeti hatékonyságát ronthatja, míg a leendő munkavállalónak elutasítással kell szembesülnie, amely pszichológiai oldalról megterhelő. Ezért a platform egyik feltett szándéka, hogy felhívja a munkavállalók figyelmét az önismeret fontosságára, hiszen ez minden érintett közös érdeke.

- b) **Platform által generált statisztikák:** Olyan historikus statisztikai adatok, melyek segítségével azonosíthatóak a fennálló, és a trendek alapján előre jelezhető munkaerő-igények és készségigények
- c) **Munkaköri készségmátrix:** A toborzási mintavétel eredményei alapján létrehozott készségmátrix, amely a főbb feldolgozóipari munkakörönként összesíti a munkaadók által megjelölt minimális készségelvárásokat. E készségmátrix lehetőséget teremt a munkaadóknak arra, hogy feltérképezzék, pontosan milyen minimális készségekkel kell rendelkezniük a munkavállalóknak, így egyszerűsíthető a toborzási folyamat. (jelen projektben a jellemző feldolgozóipari munkakörök készségminimuma kerül felmérésre)

A komplex szolgáltatás útján a platform tehát nemcsak arra képes, hogy felmérje az oldalra látogató álláskereső készségszintjét, de arra is, hogy összekösse a keresletet a kínálattal. Ennek keretében az álláskeresők számára –készségeiknek megfelelő konkrét pozíciókat, pályázható munkaköröket vagy ezt megelőzően képzési célokat ajánlhat ezzel téve gördülékenyebbé és hatékonyabbá az álláskeresés és munkaerő-kiválasztás folyamatát. E technikai megoldás win-win helyzetet jelent a munkaadók és leendő munkavállalók számára is.

STATISZTIKAI RENDSZER FEJLESZTÉSE

A statisztikai adatok hozzáférhetővé tételével, a weboldal teljesen új szemléletet és segítséget nyújt mind a munkát keresőknek, mind pedig a munkaadóknak abban, hogy az aktuális kereslet-kínálatnak megfelelően tudják elhelyezni magukat a munkaerőpiacon.

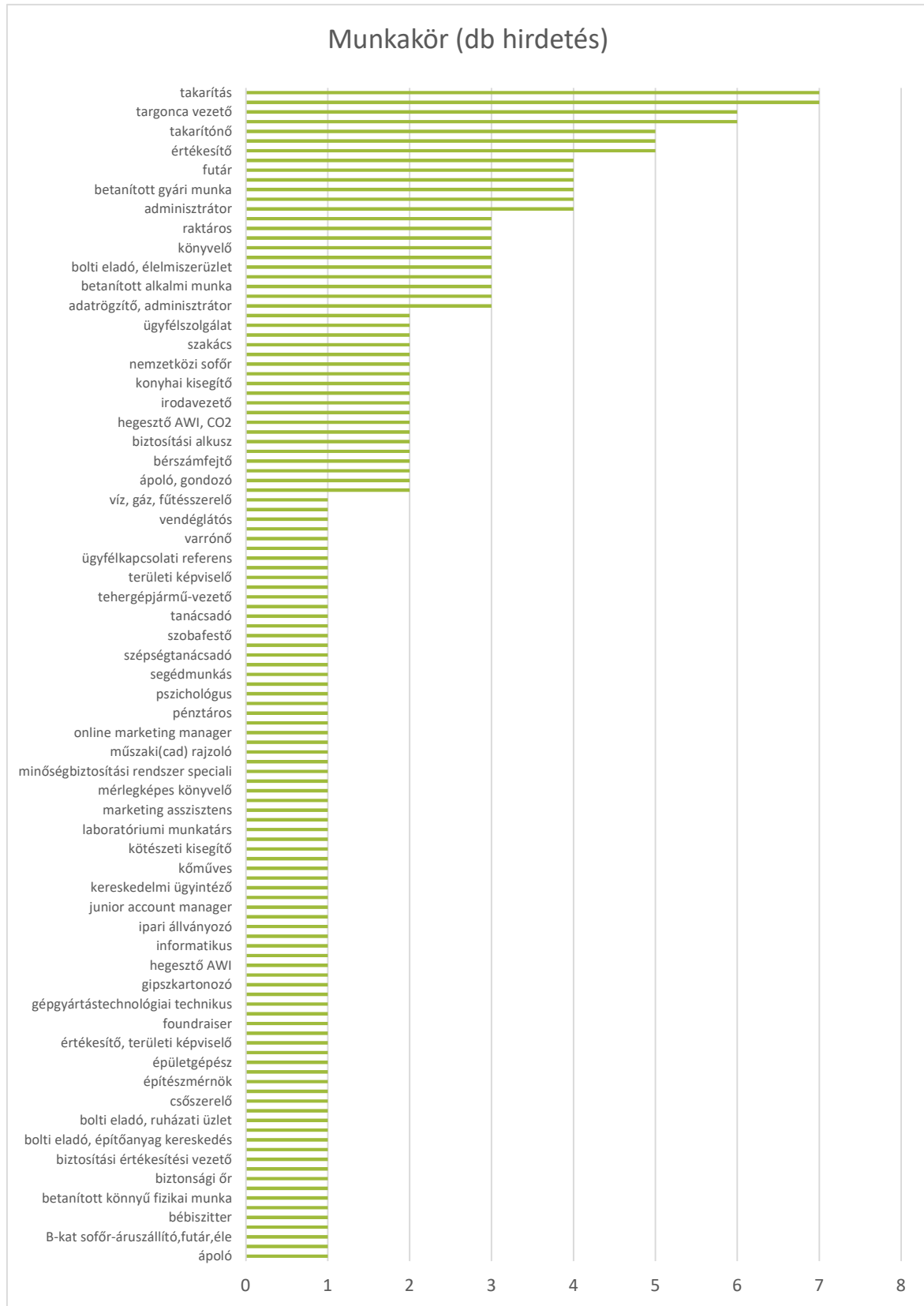
FUNKCIÓK:

- munkaadói ajánlatok alapján kereshető, hogy az ország területén, az adott munkakörben és a meghatározott időszakban az álláskereső által megjelölt fizetési igényre milyen munkaadói ajánlat érkezett, megjelölve a munkakereső iskolai végzettségének fokával, tapasztalatának éveivel és korcsoportjával.
- a munkaadók által keresett munkakörök automatikusan rögzítésre és megjelenítésre kerülnek a weboldalon, a TOP 20 legkeresettebb munkakörrel együtt

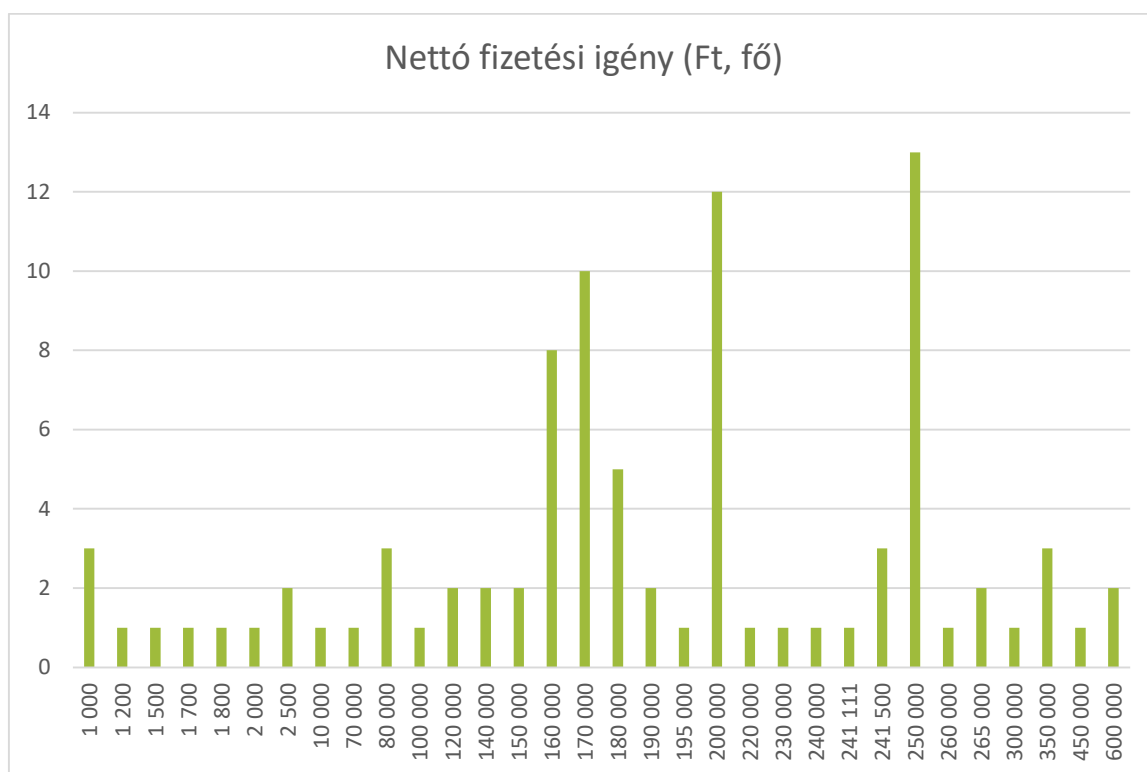
- a munkaadók által beállított hirdetésfigyelőkben meghatározott munkakörök, és a munkavégzés helyeként megjelölt települések elérhetőek minden felhasználó számára
- térképes statisztikai rendszerünk alapján áttekinthetőek országosan, megyénként és településenként is lebontva az aktív álláskereső hirdetések, valamint a munkaadók által adott ajánlatok
- az aktív álláskereső hirdetőik végzettségének foka és korcsoportja százalékosan megjelenítésre kerül a weboldal felületén

Az online platform felhasználóinak száma a kísérleti projekt végére 9200 db új felhasználóval bővült. Jelenleg 625 db aktív álláskereső regisztrált felhasználó van, a pilot projekt megvalósulása alatt pedig 84 db munkaadói ajánlat érkezett, azaz 84 esetben került a weboldal segítségével összekapcsolásra az álláskereső a leendő munkaadójával

Melléklet

11. ábra Hirdetésfigyelő lista. Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

12. ábra Hirdetési listában megjelölt nettó fizetési igények. Adatok forrása: melostock.hu adatszolgáltatás, 2021

Felhasznált irodalom

Ajka Város Önkormányzata (2019) Helyi Esélyegyenlőségi Program 2019-2024

Ajkai Kapocs Helyi Akciócsoport (2017) Helyi Községi Fejlesztési Stratégia 2014-2020. Átdolgozás 1.0, 2017. október

Horváth Zoltán (2020) Turisztikai térhasználat a desztinációfejlesztésben – a Balaton példáján, PhD értekezés, PTE Földtudományok Doktori Iskola

Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, 2014

Pirisi, Gábor & Sókuti, Zsuzsanna. (2013) Egy zsugorodó ipari kisváros: a gazdasági szerkezetváltás településszerkezeti hatásai Ajkán In: Területfejlesztés és Innováció. 7. 19-31. o.